

věcech správy. Obdobné úlevy platí pro společnosti s ruč. om., pro společnosti veřejné a společnosti komanditní.

Zákon o stabilizačních b-ích, který sleduje, jak bylo již uvedeno, především účely hospodářské, byl sdělán v duchu velmi liberálním, aby jeho provedení bylo podnikům co možno nejvíce usnadněno. Od tohoto zákona očekává se, že bude obnoven opět pořádek v b-ích našich podniků, že bude sjednán jednotný kalkulační podklad tak, aby mohl být správně vyšetřen výnos podnikání a že konečně také pro úvěr tuzemský i zahraniční bude obnoven bilanční pořádek s prospěchem.

Literatura.

Pazourek: „Bilance akciových společností“ (Praha 1909); Reisch-Kreibig: „Bilanz und Steuer“ (2. vyd., 1907/09); Kreibig: „Über Bilanztypen“ (Videň 1911); Bajer-Basch: „Komentář k zákonu o stabilizačních bilancích“ (Praha 1927); Rehm: „Die Bilanzen der Aktiengesellschaften“ (2. vyd., Mnichov 1914); Passow: „Die Bilanzen der privaten und öffentlichen Unternehmungen“ (3. vyd., Lipsko 1921—1923); Schär: „Buchhaltung und Bilanz“ (4. vyd., Berlin 1921); Schmalenbach: „Grundlagen dynamischer Bilanzlehre“ (3. vyd., Lipsko 1925); Schmidt: „Die organische Bilanz im Rahmen der Wirtschaft“ (2. vyd., Lipsko 1922); Sewering: „Die Einheitsbilanz“ (Lipsko 1925); Nusko-Ziegler: „Das Goldbilanzgesetz“ (2. vyd., Videň 1926); Quasowski-Susat: „Goldbilanzen“ (Berlin 1924); Weiß-Loewenfeld: „Das österr. Goldbilanzgesetz“ (Videň 1925); Rosendorff: „Die Goldmarkbilanz“ (Berlin 1924); Bayart: „Les effets de l'inflation sur le Bilan au Point de vue Fiscal“ (Paříž 1926, nákl. Recueil Sirey); Raffegean et Lacout: „Établissement des Bilans-Or“ (Paříž 1926, nákl. Payot).
Ant. Basch.

Bílý lev, československý řád a československá medaile Bílého lva.

Zákonem ze dne 10. IV. 1920, č. 243 Sb., kterým se měnil zákon o zrušení šlechtictví, řádův a titulů, byla zmocněna vláda republiky Československé, aby v souhlase s presidentem republiky zřídila vyznamenání pro příslušníky států cizích za zásluhy, které získali o stát Československý. Propůjčovati vyznamenání náleží pak presidentovi republiky, nebo také ministrowi nebo velitelu vojska, které president k tomu zmocní. Přípravnými pracemi k opatření řádových odznaků byla pověřena dílem ministerstva zahraničních věcí a školství a národní osvěty, dílem kancelář presidenta republiky.

S počátku ujala se prací těch obě jmenovaná ministerstva a od listopadu 1920 konáno několik porad, v nichž (3. XII. 1920) stanoveno, že bude zřízen „řád Československého lva“, kterýž název změněn později (není přesně známo kdy a kde) na jméno „řád Bílého lva“, jak vyskytuje se v rozepsání veřejné soutěže ministerstva školství a národní osvěty 22. IV. 1921, když před tím omezená soutěž žáků Umělecko-průmyslové školy nepřinesla žádoucího výsledku. V konkursu ministerstva školství a národní osvěty bylo již stanoveno pět tříd řádových a způsob dekorace řádové jakož i motiv řádového odznaku. Když soutěž ministerstva školství a národní osvěty nesetkala se s úspěchem aniž pokusy opatření příslušný odznak cestou soukromou, uspořádána soutěž užší, ve které přijat na schůzi umělecké poroty 12. IX. 1922 za základ odznaku řádového návrh rytce Rudolfa Karneta v Praze-Žižkově, který pak jej upravil podle pokynů umělecké poroty, zejména jejího předsedy prof. Vojtěcha Hynaise. V březnu 1922 zřízen v kanceláři presidenta republiky zvláštní referát, který navrhl 14. IX. 1922, aby ku pěti třídám řádovým byla přičleněna ještě medaile B-ého lva o dvou stupních a vypracoval pak řádové stanovy, jež byvše aprobovány ministerstvem zahraničí a presidiem ministerské rady byly schváleny ministerskou radou a příslušné nařízení vlády vydáno 7. XII. 1922, č. 362 Sb., čímž řád byl ustaven. Provedení medaile bylo svěřeno panu R. Karnetovi. Když se později (na podzim r. 1923) ukázala potřeba rozšíření dekoraci řádovou, bylo vydáno 13. XI. 1924, č. 261 Sb., vládní nařízení o řádovém řetězu, který může býti udělen současně s ostatními znaky I. třídy (nebo později zvláště), a to především hlavám cizích států a v případech mimořádně pozoruhodných i jiným příslušníkům cizích států. Zhotovením řetězu pověřen uměleckou porotou řádovou opět p. R. Karnet.

Znaky pěti tříd řádových (nejvyšší I., nejnižší V.) jsou: u třídy I. (velkokřížníků) stuha (kordon) šarlatově červená s bílými pruhy na okrajích, od pravého ramene přes prsa, s řádovým odznakem na uzlu ve tvaru kokardy na levém boku, pak hvězda řádová na levé straně prsou; u třídy II. (velkodůstojníků) řádový odznak poněkud menších rozměrů na stuze kolem krku a na pravé straně prsou hvězda; u třídy III. (komandérů) tytéž znaky jako u třídy II., avšak bez hvězdy; u třídy IV. (důstojníků)

řádový odznak jako u třídy III., avšak o čtvrtinu menší, na levé straně prsou na stuze se ztuženou kokardou červeno-bílou; u třídy V. (rytířů) řádový odznak jako u třídy IV., avšak místo částí zlatých stříbrné a stuha bez kokardy. — Řádových vyznamenání jest úhrnem ve třídě I. 150, II. 300, III. 750, IV. 2000, V. 5000. Presidentu republiky činí návrhy na propůjčení řádu i na udělení medaile vláda republiky. Řád po smrti vyznamenaného se vrací, medaile nikoli.

Řádovým odznakem jest pětidílná hvězdice s paprsky rozeklanými ve tři hroty, spojenými lipovými lístky a smaltovanými granátově, se zlatými okraji. Na středu hvězdice je připevněn stříbrný lev malého státního znaku, kdežto na zadní straně je střední kruh s monogramem ČSR a nápisem „Pravda vítězí“. Paprsky této strany rovněž granátově smaltované nesou štíty se znaky českým, moravským, slezským, slovenským a podkarpatsko-ruským. Hvězdice visí na lipové větvi, přes jejíž střed jsou zkříženy u řádu za zásluhy vojenské dva meče, u řádu za zásluhy občanské dvě palmy. Stříbrná osmihranná hvězda lehce fasetovaná nese kruh granátově smaltovaný se stříbrným lvem a s nápisem „Pravda vítězí“. Medaile mají na přední straně lva z malého státního znaku a řádové heslo „Pravda vítězí“, na straně zadní monogram ČSR a na obrubě nápis „Uděleno v uznání zásluh“. Posléze řetěz skládá se ze 20 článků spojených dvěma řetízky. Ve středu je článek závěsný s monogramem ČSR a po obou jeho stranách střídají se články, tvořící malý státní znak s články z iniciálek ČSR. Kancelář presidenta republiky vydala r. 1925 bohatě vypravenou česko-francouzskou brožuru „Československý řád B-ého lva a Československá medaile B-ého lva“, v níž uvedena jsou všechna vládní nařízení řádu se týkající jakož i stanovy řádové s četnými obrazy, i barevnými, řádových odznaků.

Literatura.

E. Sobota: „Šlechtictví, řády a tituly“ v Zahraniční politice 1926.

Jiří St. Guth-Jarkovský.

Biografie.

I. Úvod. B. jako veřejné podniky zábavní nepodléhají předpisům živnostenského řádu (čl. V., lit. o, zák. č. 227/1859 ř. z. a § 251, odst. 2, lit. n, zák. č. 259/1924 Sb.), nýbrž jsou upraveny předpisy povahy

policejní. Až do konce roku 1912 nebylo v zemích historických zvláštních předpisů upravujících otázky kinematografické. Kinematografická představení podléhala — jako ostatní veřejná představení — dekretu dvorní kanceláře z 6. I. 1836, č. 5 Sb. z. pol. K provozování těchto představení bylo potřebí povolení, které udílela místodržitelství, resp. zemské vlády podle § 8 zák. č. 44/1868 ř. z. Podle těchto předpisů měly úřady úplně volnou ruku nejen co do odepření kinematografických licencí, nýbrž i co do podmínek, jež uděluje takovou licenci mohly předepsati. V cit. dvor. dekretu sluší hledati zákonný podklad min. nař. č. 191-1912 ř. z. o pořádání veřejných představení kinematografických, jehož předpisy se staly podle zák. č. 11/1918 Sb. součástí právního řádu Československé republiky a jsou dodnes veřejnoprávním základem b-ického podnikání v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a v územích inkorporovaných. Na Slovensku upravuje tyto otázky nařízení ministraplnomocníka vlády Československé republiky pro správu Slovenska z 1. XI. 1919, č. 174/1919 (Úradné Noviny, roč. I., č. 40). Toto nařízení, jež bylo vydáno na základě zák. č. 64/1918 Sb. (Boh. adm. 758, 1961) a nahradilo stran kinematografů nař. 4. VIII. 1901, č. 64573/1901 vn., platí nyní s tou obměnou, že na místě kompetence zplnomocněného ministra nastupuje kompetence ministerstva vnitra. Na Podkarpatské Rusi jsou b. upraveny dosud jediné nař. č. 64573/1901 vn.

II. B-ická licence. Podle nař. č. 191-1912 ř. z. a nař. č. 174/1919 Úr. Nov. lze pořádati veřejná představení b-ická jen na základě úřední licence, která je ryze osobním oprávněním majitele licence, na kterého zní, a nesmí býti převedena na jině osoby ani smlouvou ani posloupností dědickou. Tuto licenci udělují v historických zemích zemské správy politické, na Slovensku ministerstvo vnitra (§ 4 cit. nař.). Tyto úřady, rozhodující o žádostech za licence, mají po objektivní stránce přihlížeti k existujícím podnikům stejného druhu, k potřebě, aby tyto podniky byly rozmnoženy, a k účelům, jimž má výnos podniku připadnouti (§ 5). Na Slovensku jest mimo to hleděti na účely, kterým má podnik sloužiti, a na to, aby b. byl podnikem sloužícím všeobecnému prospěchu veřejnosti (§ 5, odst. 4, nař. č. 174/1919).

Po subjektivní stránce předpisuje se v § 7 obou cit. nař. souhlasně, že licence se nesmí udělit: 1. nelze-li u žadatele ná-